

A-PBT-A-24/2013. Ajánlás

A Pénzügyi Békéltető Testület **C.G-né, K.N.M.E., N.I-né**, továbbá **S-né K.N.E.É.** és az őket képviselő **C.G.** (a továbbiakban: *Kérelmezők*) **FHB Jelzálogbank Nyrt.** (1082 Budapest, Üllői út 48.; a továbbiakban: *Pénzügyi Szolgáltató*) ellen benyújtott kérelmére 2013. március 28. napján indult, xxx ügyszám alatt nyilvántartásba vett, pénzügyi fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárásban, a 2013. május 16. napján megtartott meghallgatáson az alábbi

AJÁNLÁST

hozta:

A Pénzügyi Békéltető Testület eljáró tanácsa megállapítja, hogy a Pénzügyi Szolgáltató 2012. szeptember 25-én kelt, Kérelmezőknek megküldött *”Egyenleg- és törlesztési értesítő”* levele nem felel meg a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban Hpt.) 210. § (6) és (7) bekezdéseiben foglalt kamatmódosításról szóló értesítés feltételeinek. Eljáró tanács ajánlja, hogy a Pénzügyi Szolgáltató jelen ajánlás kézhezvételétől számított 30 napon belül küldjön a Kérelmezőknek értesítést, amely tartalmazza az aktuális kamatperiódus kezdetétől hatályos kamat mértékét, a kamatmódosítás hatályba lépésének napját, és a kamat aktuális mértékére való emelkedésének indokolását.

Az ajánlás ellen fellebbezésnek helye nincs, azonban annak kézbesítésétől számított 15 napon belül hatályon kívül helyezése kérhető a Fővárosi Törvényszéktől, ha a tanács összetétele vagy eljárása nem felelt meg a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: *Psztv.*) rendelkezéseinek, a Pénzügyi Békéltető Testületnek nem volt hatásköre az eljárásra, a kérelem meghallgatás nélküli elutasításának lett volna helye.

A Pénzügyi Szolgáltató az ajánlás hatályon kívül helyezését a fentiekén túl – az ajánlás részére történt kézbesítésétől számított tizenöt napon belül – akkor is kérheti a Fővárosi Törvényszéktől, ha az ajánlás tartalma nem felel meg a jogszabályoknak.

Ha a Pénzügyi Szolgáltató az ajánlásnak nem tesz eleget, a Pénzügyi Békéltető Testület – a Kérelmezők nevének megjelölése nélkül – jogosult a jogvita tartalmának rövid leírását és az eljárás eredményét – legkorábban az ajánlásnak a Pénzügyi Szolgáltató részére történt kézbesítésétől számított hatvan nap elteltével – nyilvánosságra hozni.

A Pénzügyi Békéltető Testület felhívja a Pénzügyi Szolgáltatót és a Kérelmezőket, hogy jelen ajánlás végrehajtásáról az ajánlás kézhezvételét követő 60 napon belül írásban tájékoztassák a Testületet.

A Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása nem érinti a Kérelmezők azon jogát, hogy a Pénzügyi Szolgáltatóval szembeni igényüket bírósági eljárás keretében érvényesítsék.

A Pénzügyi Békéltető Testület döntését a *Psztv.* 94. §-ának b) pontja, 97. §-a, valamint 100. §-ának (1) bekezdése alapján hozta meg.

INDOKOLÁS

A Kérelmezők 2013. március 28-án érkezett, hiánypótlással kiegészített kérelmükkel fordultak a Pénzügyi Békéltető Testülethez pénzügyi fogyasztói jogvita rendezése érdekében. A kérelem tárgya a felek között 2006.02.20-án létrejött, xxx számon nyilvántartott, szabadfelhasználási célú CHF alapú kölcsönszerződés több oknál fogva való részleges vagy

teljes "semmisségének" megállapítása volt. Kérelmezők képviselőjében C.G. Kérelmező (a továbbiakban: *Kérelmező*) előadta, hogy a kölcsönszerződéssel kapcsolatban a havi törlesztőrészletüknek a kezdeti kb. 71.000,- Ft-ról mostanra kb. 150.000,- Ft-ra emelkedését kifogásolták, és azt az alábbi konkrét okok miatt találták tisztességtelennek és ezért érvénytelennek: 1) nem tájékoztatta őket a Pénzügyi Szolgáltató a nagymértékű árfolyamváltozás lehetőségéről; 2) a kezelési költség is CHF-ben került megállapításra; 3) a futamidő elején alacsonyabb árfolyam mellett történt befizetések kizárólag a kamatokra kerültek elszámolásra; 3) a deviza eladási és vételi árfolyam közötti rést indokolatlanul szélesre állítja be a Pénzügyi Szolgáltató; 4) az alacsony kamatozásának meghirdetett kölcsön ügyleti kamata a futamidőből addig eltelt idő alatt majdnem a kétszeresére emelkedett, és az egyoldalú kamatváltoztatást olyan körülményekre tekintettel hajtotta végre a Pénzügyi Szolgáltató, amelyek nem szerepeltek a kölcsönszerződésben, illetve nem indokolhatóak. Kérelmezők a kölcsönszerződés kamatemeléseivel, így különösen a legutóbbi 2012. október 25-i hatállyal hatályba lépett 1,25%-os (5,75%-ról 7%-ra való) kamatemeléssel kapcsolatosan sérelmezték továbbá, hogy a Pénzügyi Szolgáltatótól nem kaptak a kamatemelésről külön értesítést, hanem azokra az egyenlegközlő levelekből kellett "rájönniük", továbbá a panaszkezelés során egyszer sem írta meg a Pénzügyi Szolgáltató a részükre a kamatszámítás módját, és a kamatemelés konkrét okát. Kérelmezők több alkalommal nyújtottak be panaszt a Pénzügyi Szolgáltatóhoz, amely azokat elutasította. Kérelmezők a Pénzügyi Békéltető Testületől kérték annak megállapítását, hogy a kölcsönszerződésük a fentiekben megfogalmazott kifogások miatt tisztességtelen és "semmis", és ennek megfelelően az eredeti állapot helyreállítását kérték a Pénzügyi Szolgáltatótól.

A Pénzügyi Szolgáltató a válasziratában előadta, hogy álláspontja szerint a Kérelmezők kérelme érdemben nem bírálható el, mivel a Kérelmezők kölcsönszerződésének tisztességtelenség címén történő megtámadására a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 236.§ (2) bekezdés c) pontjában rendelkezésre álló egy éves határidő már lejárt. Az eljáró tanács értesítő levelében történt felhívásra Pénzügyi Szolgáltató csatolta a kamatemelésről szóló egyenleg- és törlesztési értesítőket, továbbá jelezte, hogy a Kérelmezők a panaszjárásban kizárólag a 2012. októbertől alkalmazott ügyleti kamatlábat vitatták, így a 8 napos válaszirat benyújtási határidőben csak az erre vonatkozó dokumentumokat tudja benyújtani. A Pénzügyi Szolgáltató a Pénzügyi Békéltető Testület döntésének jelen ügyben nem vetette alá magát, egyezségi ajánlatot nem tett.

Az ügyben az eljáró tanács 2013. május 16-án meghallgatást tartott, ahol mind a Pénzügyi Szolgáltató, mind a Kérelmező megjelent. Eljáró tanács megállapította, hogy a békéltetői eljárás tárgya kizárólag a 2012. október 25-i ügyleti kamatemelés jogszerűségének és indokoltságának a vitatása lehet, tekintettel jelen eljárás panaszhoz kötöttségére és arra, hogy Kérelmezők a 2012. október 3-án, 2012. november 20-án, 2013. január 7-én kelt leveleikben kizárólag ebben a konkrét kérdésben nyújtottak be panaszokat a Pénzügyi Szolgáltatóhoz. Kérelmező a fentiek tudomásulvételével kérelmének a 2012. októberben hatályosult kamatemelésre vonatkozó részét fenntartotta, és kiegészítette azzal, hogy vitatta a kamat kiszámításának a módját, továbbá általánosságban kifogásolta, hogy miért emelkedett meg közel 40.000,- Ft-tal a törlesztőrészlete. Pénzügyi Szolgáltató álláspontja szerint ugyanakkor jelen eljárás csak a kölcsönszerződés kifogásolt pontjai tisztességtelenségének a megállapítására vonatkozott, amelyre nézve fenntartotta a válasziratában foglaltakat. Az eljáró tanács megállapította, hogy a Psztv. 93. § (1) bekezdése alapján alávétés hiányában a Pénzügyi Szolgáltató nem élhet kifogással a kérelem kiegészítése, illetve módosítása ellen. Az eljáró tanács megállapította továbbá, hogy a Pénzügyi Szolgáltató kamatmódosításról szóló értesítésként a Kérelmezőknek megküldött "Egyenleg- és törlesztési értesítőket" csatolta. Pénzügyi Szolgáltató ezt egyrészt azzal indokolta, hogy kizárólag a Kérelmezők döntésre irányuló indítványában foglaltakra reagált a válasziratában, ezért a kamatemeléssel kapcsolatos összes dokumentum nem áll a rendelkezésére a meghallgatáson, másrészt úgy nyilatkozott, hogy a Kérelmezőknek kamatértesítőként az "Egyenleg- és törlesztési

értesítőket” küldte ki. A felek fenntartották álláspontjukat, így közöttük egyezség nem jött létre az ügyben.

Az eljáró tanács a kérelem, mellékletei, a válaszirat és a feleknek a meghallgatáson tett nyilatkozataival kapcsolatos vizsgálatainak eredménye alapján az alábbi megállapításokra jutott:

1. Az eljáró tanács a Kérelmezők kérelmében foglaltakat összességükben, a kérelmezői beadványban, az annak alapjául szolgáló panaszokban foglaltak, valamint a meghallgatáson szóban tett nyilatkozatok tartalma - nem jogi-formai megfogalmazása - szerint értékelte. Ezek alapján jutott arra a következtetésre, hogy jelen eljárás tárgya: 1) a Kérelmezők kölcsönszerződése ügyleti kamatszámítási módjának vitatása, 2) a 2012. október 25-én hatályba lépett egyoldalú ügyleti kamatemelés jogszerűségének és indoklásának a vizsgálata, és 3) a kölcsönszerződés törlesztőrészletei megemelkedésének a kifogásolása volt.
2. A meghallgatáson Pénzügyi Szolgáltató a Kérelmezőnek részletesen bemutatta a válasziratához csatolt Oklista-elemzés alapján a kamatemelés belső mechanizmusait jelentő főbb lépéseket, ugyanakkor a konkrét kamatpolitikáját és a kamat kialakításának módszerét üzleti titokra hivatkozással nem ismertette. Erre vonatkozóan a kölcsönszerződés megkötésekor hatályos Hpt. 213.§ (1) bekezdésének c) pontja azt írta elő a Pénzügyi Szolgáltató számára, hogy a kölcsönszerződésben szerepelnie kell az induló ügyleti kamat mértékének, továbbá azoknak a feltételeknek és körülményeknek, amelyekre tekintettel ez megváltoztatható. A kölcsönszerződés ezeket a kötelező elemeket tartalmazta, így eljáró tanács a kérelem erre vonatkozó részét megalapozatlannak találta.
3. A Kérelmezők kölcsönszerződése esetében 2012. október 25-én hatályba lépett 1,25%-os ügyleti kamatemelés indoklása és jogszerűsége tekintetében az eljáró tanács elfogadta a Pénzügyi Szolgáltató hivatkozását a meghallgatáskor is hatályos Hpt. 210. (3) bekezdése és a 209. § (1) bekezdés b) pontja alapján elkészített, 2012. szeptember 1-jétől hatályos Lakossági Hitelezési Üzletszabályzata I.12.4.1. pontjára, amely a Kérelmezők kölcsönszerződésének elválaszthatatlan részét képezi, és amely meghatározza, hogy a Pénzügyi Szolgáltató mely feltételek esetén jogosult az ügyleti kamatot egyoldalúan módosítani. Pénzügyi Szolgáltató a meghallgatáson ennél részletesebben és konkrétabban is bemutatta az üzleti titkát képező ”Oklista elemzés” dokumentum alapján azt, hogy 2012 januárjától kezdődően mely oklista elemek milyen irányú alakulása vezetett a kifogásolt 1,25%-os kamatemeléshez. Tekintettel arra, hogy a Kérelmezők nem bizonyították, hogy a Hpt. 210. (3) és (4) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően mely oklista elemekre nem volt alapítható a kamatemelés, továbbá tekintettel arra is, hogy a Pénzügyi Szolgáltató az oklista elemzés szóbeli ismertetésével teljesítette a jogszabály által előírt indokolási kötelezettségét. A kamatmódosítások alapját képező árazási elveknek a megfelelőségét (amelyet szintén csatolt az eljáró tanács részére a Pénzügyi Szolgáltató) és az árazási elvek alkalmazási gyakorlatát egyebekben a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete rendszeresen ellenőrzi.
4. A Kérelmezők alappal kifogásolták, hogy előzetesen és közvetlenül nem értesültek a 2012. október 25-én hatályba lépő kamatemelésről. A Hpt. 210.§ (6) bekezdése a hirdetményi úton történő értesítés mellett kötelezően előírja, hogy a kamat, „...módosításáról és a módosítást követően várhatóan fizetendő törlesztőrészletről - referencia-kamatlábhoz kötött kamatnál a referencia-kamatláb változásából eredő kamatváltozás, valamint az állami kamattámogatással nyújtott lakáskölcsön kivételével - az érintett ügyfeleket postai úton vagy más, a szerződésben meghatározott tartós adathordozón értesíteni kell.” A Kérelmezők kölcsönének ügyleti kamata nem volt referencia-kamatlábhoz kötve, tehát a Pénzügyi Szolgáltatót e

jogszabályhely alapján közvetlen értesítési kötelezettség terhelte az ügyleti kamat megemelésével kapcsolatban. Az eljáró tanács megítélése szerint viszont a Pénzügyi Szolgáltató által kamatemelésről szóló értesítőként csatolt Egyenleg- és törlesztési értesítők nem feleltek meg a Hpt. 210. (6) és (7) bekezdésekben foglalt feltételeknek. A Pénzügyi Szolgáltató által csatolt, 2012. szeptember 25-i keltezésű "Egyenleg és törlesztési értesítő" levél tartalmazta a fennálló tőketartozás összegét, a már módosított kamat mértékét, a kezelési költség mértékét, és a 2012. október 25-től esedékes törlesztőrészlet nagyságát, de nem tartalmazta a kamat módosításának a tényét, és azt sem hogy a kamatmódosítás mikor lép hatályba. Az eljáró tanács megítélése szerint e fenti jogszabályhellyel a jogalkotónak a kamatmódosításról szóló közvetlen és kifejezett tájékoztatás a célja, amellyel nem egyenértékű tartalmú az, hogy a Kérelmezőknek az "Egyenleg és törlesztési értesítő" levélből kell közvetett módon kikövetkeztetniük a kamatemelkedés tényét. Másrészt a Hpt. 210. (7) bekezdés előírja, hogy „A (6) bekezdésben meghatározott közvetlen értesítés feladási időpontjának legalább 60 nappal meg kell előznie a módosítás hatálybalépését.” Ez a feltétel a Kérelmezők esetében nem teljesült, hiszen a Pénzügyi Szolgáltató "Egyenleg és törlesztési értesítő" levele 2012. szeptember 25-én kelt, és Kérelmezők magasabb ügyleti kamattal fizetendő törlesztőrészlete először 2012. október 25-én volt esedékes. A 60 nappal korábbi értesítésnek a Hpt. 210. (9) bekezdésében rögzített díjmentes szerződés felmondási joga gyakorlása szempontjából van jelentősége, amely így a Kérelmezők esetében közel a felére lerövidült. Pénzügyi Szolgáltató az eljárás során említést tett általa "előzetes értesítés"-nek nevezett, Kérelmezőknek megküldött levelekről, de ezeket nem csatolta, arra hivatkozással, hogy az eljáró tanács nem kérte. Az eljáró tanács a Psztv. 89.§ (2) bekezdése alapján elvárta, hogy a 2013. április 8-án kelt meghallgatásról szóló értesítőjében feltett kérdéseket megválaszolja a Pénzügyi Szolgáltató. Ennek körében az eljáró tanács – anélkül, hogy ismerte volna a Pénzügyi Szolgáltató erre vonatkozó belső protokollját – kifejezetten kérte a Pénzügyi Szolgáltatótól a "kamatmódosításról szóló értesítő levelek" csatolását. A Pénzügyi Szolgáltató hivatkozott rá, hogy általános gyakorlatának tekinthető az Egyenleg és törlesztési értesítő levelek kamatmódosítási értesítőként való alkalmazása, szemben az ugyanazon tulajdonosi csoporthoz tartozó xxx Bankkal, amely erre a célra kialakított levelekben értesíti az ügyfeleit a kamatváltozásról. Az eljáró tanács megállapította, hogy a Pénzügyi Szolgáltató mulasztásával jogszabályt sértett, ezért a Kérelmezők kérelme részben alapos volt.

A Psztv. 94. § b) pontja alapján egyezség hiányában a tanács az ügy érdemében ajánlást tesz, ha a kérelem megalapozott, azonban a 4. §-ban meghatározott szervezet vagy személy az eljárás kezdetekor úgy nyilatkozott, hogy a tanács döntését kötelezésként nem ismeri el.

Mivel a Kérelmezők kérelme a fentiek szerint részben megalapozott volt és a Pénzügyi Szolgáltató az ügyben alávetési nyilatkozatot nem tett, az eljáró tanács a rendelkező rész szerinti ajánlást adta ki.

Budapest, 2013. május 30.

dr. Lajkó Ildikó Erzsébet s.k.,
eljáró tanács tagja

dr. Tóth Andrea s.k.,
eljáró tanács elnöke

dr. Tóth-Lenk Zsuzsanna s.k.,
eljáró tanács tagja